

24. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ОЦІНКИ СТІЙКОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

О.П. Слободян, канд. техн. наук

В.А. Заєць

Л.П. Нецадим

Національний університет харчових технологій

Останні роки населення та територія України перебувають під постійним негативним впливом чинників, які призводять до виникнення надзвичайних ситуацій і небезпечних подій, загибелі людей, погіршення умов життєдіяльності, забруднення навколишнього природного середовища. Надзвичайні ситуації, можуть виникати на території України і оказувати негативний вплив на функціонування підприємств і життєдіяльність населення у мирний і воєнний час. При розробці заходів, які направлені на підвищення стійкості функціонування підприємств слід виходити з того, що в сучасних умовах внаслідок надзвичайних ситуацій (НС) може бути порушене управління роботою цих об'єктів, функціонування транспорту, енергетики, сільського господарства. Населення і економіка у зонах надзвичайних ситуацій можуть понести значні втрати.

Під стійкістю функціонування об'єктів економіки України розуміється їх здатність забезпечувати виробництво продукції у встановлених обсягах, а також підтримувати життєдіяльність населення на відповідних територіях при надзвичайних ситуаціях (аварії, катастрофи, стихійні лиха, соціально-політичні та військові конфлікти).

Підвищення стійкості функціонування підприємств обумовлюється завчасним проведенням комплексу організаційних та інженерно-технічних заходів цивільного захисту (ЦЗ), таких як забезпечення захисту робітників та службовців, стійкості будівель та споруд, стійкості управління виробництвом, стійкості матеріально-технічного постачання, відбудови зруйнованого виробництва, захисту від пожеж, стійкості мереж комунального господарства та інше.

Відповідальність за підготовку об'єктів господарювання до стійкого функціонування при НС, виділення для цих цілей необхідних матеріальних і фінансових коштів покладається на їх керівників.

Заходи по підвищенню стійкості підприємств повинні розроблятися заздалегідь.

Основними напрямками підвищення стійкості функціонування підприємства є:

- забезпечення захисту населення і його життєдіяльності;
- раціональне розміщення виробничих сил та потужностей на території підприємства, регіону;
- підготовка до роботи підприємства в умовах надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу;
- підготовка до виконання робіт по відновленню підприємств в умовах надзвичайної ситуації;
- підготовка системи управління.

Для підготовки підприємства до роботи в умовах НС мирного та воєнного часу необхідно провести:

- узгодження питань організації виробництва зі суміжними галузями промисловості і з відповідними територіальними органами управління;

- вдосконалення і підвищення надійності виробничих зв'язків;
- створення і раціональне розміщення запасів матеріальних засобів;
- підготовку виробничих площ, технологічного обладнання, енергетичних і матеріальних ресурсів для виконання завдань в умовах надзвичайних ситуацій;
- підготовку до дублювання виробництва з використанням потужностей, розташованих в заміській зоні;
- підготовку до випуску продукції по спрощеній технології, технічним умовам і документації на випадок НС;
- підготовку по забезпеченню виробництва резервних енерго джерел і запасів палива;
- підготовку і забезпечення збереження документації.

Підготовка до виконання робіт по відновленню виробничої діяльності підприємств включає:

- визначення переліку найважливіших участків, цехів, технологічних ліній, намічених до відновлення;
- визначення порядку, термінів підготовки, а також розробка технічної документації;
- створення і підготовка спеціальних формувань, забезпечення їх технічним обладнанням;
- підготовку пропозицій про порядок використання невоєнізованих формувань цивільного захисту для виконання відновлювальних робіт;
- розробку способів відновлення виробничих будівель, комунікацій, технологічних установок і обладнання;
- підготовку енергетичних і матеріальних ресурсів, необхідних для відновлення виробництва.

Всі ці заходи повинні забезпечити максимально можливе зниження виробничих втрат і руйнувань та зменшити можливість виникнення вторинних вражаючих факторів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бикова О.В., Болієв О.Ч., Деревинський Д.М. Основи цивільного захисту. Навч. посібник / За ред. Болотських М.В. — К.: 2008. — 360 с.